

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conferenceแนวทางการพัฒนาความเชื่อมั่นของสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของชุมนุม
สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัดGuidelines for Developing Confidence of Cooperative Members on Good Governance Management
of The Federation Savings and Credit Cooperatives of Thailand Limited.วีระ วงศ์สรรค์ (Weera Wongsan)¹ ส่งเสริม หอมกลิ่น (Songserm Homglin)² อัจฉรา โพธิ์ดี (Ajchara Pothidee)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและแนวทางการพัฒนาความเชื่อมั่นของสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นสหกรณ์สมาชิก จำนวน 285 สหกรณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความเชื่อมั่นกับผู้แทนของสหกรณ์สมาชิกที่เป็นประธานกรรมการ กรรมการ ผู้จัดการ หรือรองผู้จัดการ สหกรณ์ละ 1 คน และแบบสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน และได้ทำการประชุมกลุ่มย่อยกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติทดสอบค่าที และเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างกำลังสองน้อยที่สุด ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ให้ข้อมูลของสหกรณ์สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักนิติธรรม 2) ผู้ให้ข้อมูลของสหกรณ์สมาชิกที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในสหกรณ์ ประสบการณ์การทำงานด้านสหกรณ์ และปัจจัยด้านสหกรณ์ต่างกัน ได้แก่ ระยะเวลาที่สหกรณ์เป็นสมาชิก ขนาดของสหกรณ์ ประเภทกลุ่มวิชาชีพของสหกรณ์ สถานที่ตั้งของสหกรณ์ ประเภทการเงินที่สหกรณ์ให้บริการ มีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของชุมนุมสหกรณ์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันในทุกปัจจัย 3) แนวทางการพัฒนาความเชื่อมั่นของสหกรณ์ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ชุมชนสหกรณ์ควรเป็นผู้นำในการนำเสนอแก้ไขกฎหมายสหกรณ์ให้ทันสมัยมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจัย คณะกรรมการดำเนินการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นธรรม เปิดเผยฐานะทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ให้สหกรณ์สมาชิกทราบทุกเดือน ตลอดจนให้เชิญชวนสหกรณ์สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมนุมสหกรณ์จัดขึ้น และประเมินผลการจัดกิจกรรมหรือโครงการทุกครั้งเพื่อตรวจสอบความคุ้มค่า

คำสำคัญ ความเชื่อมั่นของสหกรณ์ หลักธรรมาภิบาล ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด จังหวัดนนทบุรี

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช weera @fsct.com

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช songserm.hom@stou.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ajchara.pho@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

Abstract

The objective of this research were to compare and to study the guideline for developing confidence of Cooperative members based on good governance management of the Federation Saving and Credit Cooperatives, to Thailand. The methodology was quantitative research, the sample were 285 Cooperative members of the Eederations Saving and Credit, Cooperatives of thailand. The instruments used in the study were questionnaires for collected data from 10 leaders by in depth interview and group meeting with 5 experts. The statistics for the data analysis were frequency, mean, standard deviation, t-test, and compare the different with LSD. The result study indicated that :1) Cooperative members had confidence on good governance management of the Federation Saving and Credit, Cooperatives of Thailand for overall 6 aspects at high levels. when the ordering each aspect were as; the valued, the responsibility, the transparency, the moral, the participation and the rule of law. 2) The Cooperatives members with different characteristic had no differences in confidence of Cooperatives. Management based on good governance management. 3) The Federation Saving and Credit Cooperatives. should be the leader in proposing the modification the Cooperatives committees should operae the business with honestly,accountability, tranperence and motivated the Cooperatives members to pay intension in Cooperatives activitus and evaluate its benefitability. Also should disclosure every monthly for valued information.

Keywords: Confidence of Cooperative, Good Governance, Federation Saving and Credit Cooperatives of Thailand.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

บทนำ

สถานการณ์ปัจจุบันของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้สถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การบริหารงานภาครัฐ และเอกชน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง เพราะความก้าวหน้าทางด้านการสื่อสารเทคโนโลยี การถ่ายทอด ข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วสู่ประชาชน แต่ระบบการบริหารงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเกิดความไม่สอดคล้องและทันต่อ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงมีผลกระทบต่อด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม สหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นถือว่าเป็น สวัสดิการของหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานที่เป็นสมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าการ บริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ยังมีปัญหาอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขาดธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ บริหาร พบว่า ปัจจุบันมีสหกรณ์จำนวนหนึ่งที่มีการบริหารงานส่อไปในทางทุจริตและผู้บริหารถูกลงโทษ ทำให้ขบวนการ สหกรณ์ต้องได้รับผลกระทบและขาดความเชื่อมั่น นอกจากนี้ในสหกรณ์มีการทุจริตในสหกรณ์ การขาดการกำกับดูแลที่ดี การ มีมืออาชีพด้านการบริหารการเงิน การบริหารจัดการ และบริหารความเสี่ยงไม่เพียงพอ มีการลงทุนนอกกรอบวัตถุประสงค์ และกฎหมาย มีการแสวงหากำไรในทางที่เสี่ยง ขาดวินัยการเงิน ขาดสภาพคล่อง มีการกู้เงินสั้นปล่อยยาว เงินทุนจาก ภายนอกมากกว่าภายใน ขาดระบบการเงินที่เชื่อมโยงเกื้อหนุนกันในระบบสหกรณ์ จากปัญหาดังกล่าวส่งผลทำให้สหกรณ์ต้อง ประสบสภาพปัญหาต่างๆ การดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย มีผลกระทบโดยตรงต่อสมาชิกสหกรณ์ทำให้รายได้ลดลง ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิก ดังนั้น ความเชื่อมั่นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารสหกรณ์นั้นมีความสำคัญมากที่จะส่งเสริม สนับสนุนให้สหกรณ์มีความมั่นคง แต่อย่างไรก็ตามการสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาในการบริหารงานของสหกรณ์ก็คือ คณะกรรมการของสหกรณ์ตลอดจนฝ่ายจัดการที่เกี่ยวข้องจะต้องบริหารงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เมื่อสหกรณ์ ยึดถือธรรมาภิบาลในการดำเนินธุรกิจ ผลที่ได้กลับมาคือความน่าเชื่อถือจากสมาชิกสหกรณ์ ประชาชนทั่วไป สถาบันการเงิน สังคม เป็นต้น เป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือของกิจการสหกรณ์ สำหรับหลักการพื้นฐานของธรรมาภิบาลในองค์กรตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย 6 หลักการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ชุมนุมสหกรณ์ ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) เป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ จัดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2515 มีสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสมาชิก จำนวน 1,093 สหกรณ์ วิสัยทัศน์เพื่อเป็นผู้นำขบวนการ สหกรณ์ออมทรัพย์ไทย สู่ความเป็นสากลด้วยหลักธรรมาภิบาลและอุดมการณ์สหกรณ์ รายได้หลักมาจากการทำธุรกรรม ทางการเงินกับสหกรณ์สมาชิก เช่นการระดมทุนเรือนหุ้น การรับฝากเงิน การปล่อยเงินกู้ให้กับสหกรณ์สมาชิก การจำหน่าย เครื่องเขียนแบบพิมพ์ การให้บริการทางด้านวิชาการการฝึกอบรม/สัมมนา การให้บริการด้านกฎหมายแก่สหกรณ์สมาชิก การ จัดสวัสดิการ รวมถึงการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สหกรณ์สมาชิก และเศรษฐกิจของขบวนการสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยรวมในประเทศ การที่ ชสอ. มีรายได้หลักจากการทำธุรกรรมทางการเงิน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความ เชื่อมั่นและความไว้วางใจจากผู้ใช้บริการซึ่งได้แก่ สหกรณ์สมาชิก การได้รับความเชื่อถือและความไว้วางใจ ชสอ. จะต้องมึ รูปแบบการบริหารจัดการที่มีความเชื่อถือได้บริหารจัดการให้เป็นไปอย่างสุจริต นั่นคือ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนจะต้องมี ธรรมาภิบาล ปัจจุบันพบว่า สหกรณ์สมาชิกจำนวนหนึ่งได้ไปใช้บริการทางธุรกรรมกับธนาคารพาณิชย์ และระหว่างสหกรณ์ ออมทรัพย์ด้วยกันเอง สหกรณ์ออมทรัพย์บางแห่งยังไม่เข้ามาเป็นสมาชิก อาจเป็นเพราะขาดความเชื่อมั่นในการบริหารงาน ของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด จึงได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสหกรณ์ ที่มีผลต่อระดับความ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

เชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์สมาชิก และนำผลการวิจัยกำหนดแนวทางการพัฒนาการให้ความเชื่อมั่นของสหกรณ์สมาชิกต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเชื่อมั่นของสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความเชื่อมั่นของสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสหกรณ์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความเชื่อมั่นของสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

ระเบียบวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือผู้แทนสหกรณ์สมาชิก ชสอ. จำนวน 1093 สหกรณ์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของเครซี แลมอร์แกน จำนวน 285 คน จำนวนตามกลุ่มพื้นที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม และผู้เชี่ยวชาญ ด้านสหกรณ์แบบเจาะจงจำนวน 15 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และเอฟ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสหกรณ์สมาชิก ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.63 มีอายุระหว่าง 46-50 ปี ร้อยละ 33.23 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.59 ตำแหน่งในสหกรณ์เป็นฝ่ายจัดการ ร้อยละ 55.44 มีประสบการณ์การทำงานด้านสหกรณ์ไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 36.14 ระยะเวลาที่สหกรณ์เป็นสมาชิกของ ชสอ. มากกว่า 20 ปี ร้อยละ 57.19 เป็นสหกรณ์ขนาดกลาง ร้อยละ 42.80 เป็นสหกรณ์ประเภทกลุ่มวิชาชีพ ราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 71.23 สหกรณ์มีสถานที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ร้อยละ 58.25 และเป็นสหกรณ์ที่ใช้บริการการเงินของ ชสอ. ประเภทเงินฝาก ร้อยละ 46.32

2 ระดับความเชื่อมั่นของผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด พบว่า ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. โดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 86.43 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเชื่อมั่นระดับดีมาก ได้แก่

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักนิติธรรม เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 หลักนิติธรรม ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 84.85 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชสอ. กำหนดข้อบังคับโดยไม่ขัดพระราชบัญญัติ สหกรณ์และควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบังคับ ชสอ. ชำระภาษีเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีโรงเรือน ภาษีป้าย ภาษีสรรพสามิต หรือภาษีอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชสอ. ก่อหนี้ผูกพันกับสหกรณ์สมาชิกและหรือรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นภายในวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ จัดทำงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ตรวจสอบ และเสนออนุมัติต่อที่ประชุมใหญ่ได้ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของ ชสอ. ตามลำดับ

2.2 หลักคุณธรรม ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 85.16 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชสอ. ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายในสหกรณ์สมาชิก ได้มีโอกาสในการศึกษาอบรม พัฒนาความรู้ และทักษะอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่กีดกันหรือแบ่งแยก เพศ เชื้อชาติ ศาสนา ชสอ. ส่งเสริม สนับสนุนให้สหกรณ์สมาชิกมีคุณธรรม ยึดมั่นในการกระทำความดี ความถูกต้อง และเสียสละเพื่อส่วนรวม เช่น โครงการปฏิบัติธรรม ชสอ. กำหนดนโยบายการดำเนินงานที่มุ่งเกิดประโยชน์กับสหกรณ์สมาชิกโดยรวมอย่างยุติธรรมเสมอภาค ชสอ. มีระบบการตรวจสอบ ติดตาม การดำเนินงานของสหกรณ์สมาชิกตามหลักคุณธรรม ตามลำดับ

2.3 หลักความโปร่งใส ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 85.78 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชสอ. ได้มีการพัฒนาระบบการให้บริการแก่สหกรณ์สมาชิกอย่างมีรูปธรรม เช่น กำหนดขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาการให้บริการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ชสอ. ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจอย่างครบถ้วนถูกต้อง มีการจัดทำรายงานและข้อเสนอแนะในการพัฒนา ปรับปรุง การดำเนินงาน ต่อที่ประชุมใหญ่ ชสอ. จัดวางโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน มีการแบ่งแยกหน้าที่ ความรับผิดชอบของฝ่ายจัดการหรือผู้ทำการแทน เป็นลายลักษณ์อักษร สามารถสอบทานระหว่างกันได้ ชสอ. นำเสนอผลการดำเนินงาน งบการเงิน ปัญหาอุปสรรค ในการบริหารงานให้สหกรณ์สมาชิกทราบ ตามลำดับ

2.4 หลักการมีส่วนร่วม ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 84.94 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชสอ. ร่วมมือกับขบวนการสหกรณ์ ในการส่งเสริมสนับสนุนระบบสหกรณ์หรือร่วมกันพัฒนาธุรกรรมเพื่อสร้างความมั่นคงและเป็นเครือข่ายความร่วมมือ มีการจัดตั้งกองทุน หรือสะสมทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ การจัดงานหรือแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงานของ ชสอ. เกิดจากการมีส่วนร่วมของสหกรณ์สมาชิก สหกรณ์สมาชิกมีส่วนร่วมและสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกรรมของ ชสอ. เพื่อร่วมพัฒนาองค์กรและขยายธุรกรรมให้มีความมั่นคง ตามลำดับ

2.5 หลักความรับผิดชอบ ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 85.90 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชสอ. ส่งเสริมสนับสนุน โดยยึดหลักความรับผิดชอบต่อในการกระจายอำนาจการตัดสินใจการแบ่งงานกันทำให้กับเขตพื้นที่ของ ชสอ. และสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล สร้างค่านิยมของความเป็นสหกรณ์ สหกรณ์สมาชิก ชสอ. มีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ที่

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

กำหนดไว้ในข้อบังคับ ระเบียบ และมติของ ชสอ. คณะกรรมการดำเนินการ ชสอ. มีความรับผิดชอบบทบาทหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความรับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง ตามลำดับ

2.6 หลักความคุ้มค่า ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 87.57 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชสอ. มีการพัฒนาระบบควบคุมภายในที่ดี สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพสร้างความเข้มแข็งและมั่นคงให้กับสหกรณ์สมาชิก การบริหารและดำเนินธุรกรรมของ ชสอ. มีผลกำไรอย่างต่อเนื่อง สามารถจัดประโยชน์ให้กับสหกรณ์สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ชสอ. จัดให้มีโครงการกับสหกรณ์สมาชิกเพื่อสร้างความมั่นคงและพัฒนาสหกรณ์ให้เข้มแข็ง เช่น ให้สหกรณ์ขนาดเล็กเข้าอบรมฟรี หลักสูตรความเสี่ยงให้เรียนฟรีทุกสหกรณ์ และ ชสอ. มีกิจกรรมแผนงานหรือนโยบายในการส่งเสริมให้สหกรณ์สมาชิกมีการประหยัดและลดการสูญเสีย โดยยึดหลักการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ระดับความเชื่อมั่นของผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ.

(n=285)

หลักธรรมาภิบาล	ร้อยละ	ระดับความเชื่อมั่น	ลำดับที่
1. หลักนิติธรรม	84.85	ดีมาก	6
2. หลักคุณธรรม	85.16	ดีมาก	4
3. หลักความโปร่งใส	85.78	ดีมาก	3
4. หลักการมีส่วนร่วม	84.94	ดีมาก	5
5. หลักความรับผิดชอบต่อ	85.90	ดีมาก	2
6. หลักความคุ้มค่า	87.57	ดีมาก	1
รวม	86.43	ดีมาก	

3. เปรียบเทียบระดับความเชื่อมั่นของผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสหกรณ์ ดังนี้

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในสหกรณ์ และประสบการณ์การทำงานด้านสหกรณ์ พบว่า ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีระดับความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า

1) ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีตำแหน่งในสหกรณ์ต่างกัน มีระดับความเชื่อมั่นตามหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ประธาน/กรรมการ มีระดับความเชื่อมั่นมากกว่าฝ่ายจัดการ (ผู้จัดการ/รองผู้จัดการ)

2) ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีประสบการณ์การทำงานด้านสหกรณ์ต่างกันมีระดับความเชื่อมั่นตามหลักความโปร่งใส แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีประสบการณ์การทำงานด้านสหกรณ์ไม่เกิน 5 ปี มีระดับความเชื่อมั่นมากกว่าผู้ให้ข้อมูลของสหกรณ์สมาชิกที่มีประสบการณ์การทำงานด้านสหกรณ์ 11-15 ปี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

3.2 ปัจจัยด้านสหกรณ์ ประกอบด้วย ระยะเวลาที่สหกรณ์เป็นสมาชิก ขนาดของสหกรณ์สมาชิก ประเภทกลุ่มวิชาชีพของสหกรณ์ สถานที่ตั้งของสหกรณ์สมาชิกและประเภทการเงินที่สหกรณ์สมาชิกใช้บริการของ ชสอ. พบว่า ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีปัจจัยด้านสหกรณ์ต่างกัน มีระดับความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของ ชสอ. โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกปัจจัย เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่ามีระดับความเชื่อมั่นแตกต่างกัน ดังนี้

1) ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีขนาดต่างกัน มีระดับความเชื่อมั่น ตามหลักความโปร่งใส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ให้ข้อมูลของสหกรณ์สมาชิกขนาดใหญ่มีระดับความเชื่อมั่นน้อยกว่าผู้ให้ข้อมูลของสหกรณ์สมาชิกที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง

2) ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีสถานที่ตั้งต่างกัน มีระดับความเชื่อมั่นตามหลักความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ให้ข้อมูลของสหกรณ์สมาชิกที่อยู่ส่วนกลางมีระดับความเชื่อมั่นมากกว่าผู้ให้ข้อมูลของสหกรณ์สมาชิกที่อยู่ส่วนภูมิภาค

4. แนวทางพัฒนาความเชื่อมั่นของสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ.

4.1 หลักนิติธรรม ควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติกับสหกรณ์สมาชิกอย่างเสมอภาค ถูกต้องตามกฎหมาย กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด การออกกฎเกณฑ์ ระเบียบ และข้อบังคับ ให้สหกรณ์สมาชิกปฏิบัติ ควรทำการประชาสัมพันธ์กับสหกรณ์สมาชิกให้มีส่วนร่วม ควรเป็นผู้นำของสหกรณ์สมาชิก ในการนำเสนอปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และรักษาผลประโยชน์โดยรวมจากการออกระเบียบและกฎเกณฑ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.2 หลักคุณธรรม การมีคุณธรรมของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการใช้ในการบริหารงาน และให้ความเอื้ออาทร ช่วยเหลือต่อสหกรณ์สมาชิกโดยเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ประสบปัญหาอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกัน ควรพิจารณาจากความเป็นจริง ผสมกับหลักการของการช่วยเหลือสหกรณ์สมาชิก ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด การสร้างความโปร่งใสให้สมาชิกผู้ถือหุ้น ผู้กู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่สมาชิก การปรับระบบการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ควรให้เป็นความโปร่งใสต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างเท่าเทียมกัน ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม อย่างสง่างาม

4.3 หลักความโปร่งใส การปฏิบัติงานให้ถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ เปิดเผยข้อมูล และกำหนดการควบคุมภายในอย่างเป็นระบบที่เข้มแข็ง และตรวจสอบได้ มีการเปิดเผยผลตอบแทนของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการให้สหกรณ์สมาชิกทราบ การจัดโครงการและกิจกรรม การจัดซื้อจัดจ้าง ชุมชนสหกรณ์ควรให้สหกรณ์สมาชิกตรวจสอบได้โดยการเผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ และเปิดช่องทางในการสอบถามข้อสงสัยในการดำเนินการของชุมชนสหกรณ์ การส่งงบแสดงฐานะทางการเงิน ชุมชนสหกรณ์ควรดำเนินการส่งงบแสดงฐานะทางการเงินแก่สหกรณ์สมาชิกทุกเดือน และการสร้างความเชื่อถือและศรัทธาต่อสหกรณ์สมาชิก โดยยึดหลัก ชสอ. สีขาว สะอาด โปร่งใส

4.4 หลักการมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้สหกรณ์สมาชิกได้มีส่วนร่วมโดยการให้ข้อเสนอการบริหารงานของชุมชนสหกรณ์ผ่านเว็บไซต์ หรือช่องทางอื่นๆ ตามที่กำหนด รวมทั้งการกระจายอำนาจให้สหกรณ์สมาชิกที่มีอยู่ในภูมิภาคได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน การมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงกับเครือข่ายสหกรณ์ทุกประเภทและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันระหว่างชุมชนสหกรณ์และสหกรณ์สมาชิก การมีคณะกรรมการดำเนินการ ที่ปรึกษา ชุมชนสหกรณ์ควรมีคณะกรรมการดำเนินการ ที่ปรึกษา ในทุกพื้นที่ครอบคลุมสหกรณ์สมาชิก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

4.5 หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารชุมนุมสหกรณ์ ควรมีความรับผิดชอบต่อนอกเหนือจากหลัก นิติธรรม เช่น ควรรับผิดชอบต่อเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม ต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มีวินัยการทำงานและปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและปฏิบัติงานด้วยจิตสาธารณะ หากการบริหารเกิดผิดพลาดด้วยความประมาท ทำให้ชุมนุมสหกรณ์เสียหายจะต้องมีผู้รับผิดชอบเสมอ การเป็นองค์กรต้นแบบ ชุมชนสหกรณ์ควรพัฒนาเป็นองค์กรต้นแบบที่มีความรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมที่เป็นของสหกรณ์สมาชิกและสังคม การมีผู้รับผิดชอบชุมนุมสหกรณ์ควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ อย่างชัดเจน และตรวจสอบได้

4.6 หลักความคุ้มค่า การดำเนินงานทุกโครงการและทุกกิจกรรม เมื่อเสร็จสิ้นแล้วให้ประเมินผลเพื่อพิจารณาความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการ ต้องยึดหลักความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร หากไม่คุ้มค่าก็ให้ยุติโครงการดังกล่าว การใช้จ่ายงบประมาณ ชุมชนสหกรณ์ควรให้สหกรณ์สมาชิกได้รับรู้อย่างละเอียด สำหรับการดำเนินการตามนโยบายควรจะต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้จ่าย ไม่ควรทำแบบประชานิยมเพื่อหาเสียงเป็นหลักและตรวจสอบการปฏิบัติงานปัจจุบัน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย แนวทางการพัฒนาความเชื่อมั่นของสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด โดยนำผลการวิจัยมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความเชื่อมั่นของสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. โดยภาพรวมมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจาก ชสอ. เป็นชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ระดับประเทศ เป็นผู้นำสหกรณ์ มีสินทรัพย์เป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมีสินทรัพย์ 122,032 ล้านบาท (รายงานประจำปีของ ชสอ. 2561) และมีการขยายตัวเติบโตอย่างรวดเร็ว มีผลประกอบการที่สร้างความพึงพอใจแก่สหกรณ์สมาชิก ดังนั้น คณะกรรมการและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการบริหารงาน ด้วยความสามารถ ความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และมีหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้ สหกรณ์ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยเหลือตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น (กาญจนา อ่อนสุวรรณ 2557 น.100) จึงทำให้ผู้แทนหรือผู้ให้ข้อมูลของสหกรณ์สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ย่อมเข้าใจหลักพื้นฐานของสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงมีความเชื่อมั่นว่า ชสอ. ต้องมีการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักการสหกรณ์และหลักธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัดตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ จึงเป็นเหตุให้ผู้แทนสหกรณ์สมาชิก มีความเชื่อมั่นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. อยู่ในระดับดีมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา อ่อนสุวรรณ (2557 น.73) ทำวิจัยเรื่อง การจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ในจังหวัดนครปฐม พบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้ง 6 ด้าน

2. ผู้แทนสหกรณ์สมาชิก มีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. ตามหลักคุณธรรม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการทำงานด้านสหกรณ์มีลักษณะของงานที่จะต้องให้ความช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา อ่อนสุวรรณ (2557 น.บทคัดย่อ) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ในจังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้บริหารสหกรณ์และผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ตามหลักความคุ้มค่าไม่แตกต่างกัน

3. ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. ตามหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสหกรณ์ พบว่า ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีประสบการณ์การทำงานด้านสหกรณ์ไม่เกิน 5 ปี มีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. ตามหลักความโปร่งใสมากกว่า ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีประสบการณ์การทำงานด้านสหกรณ์ 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้แทนสหกรณ์สมาชิกที่มีประสบการณ์การทำงานด้านสหกรณ์นานถึง 11-15 ปี จะรู้จักและเข้าใจระบบการทำงานของ ชสอ. มากกว่าและเห็นระบบที่ขัดต่อความรู้สึกเกี่ยวกับความโปร่งใส เช่น ระบบการเลือกตั้งคณะกรรมการของ ชสอ. มีการแข่งขันกันสูงและไม่เป็นธรรม มีการโจมตีการทำงานซึ่งอาจจะมองภาพว่าเมื่อเข้าไปบริหารแล้วจะได้รับผลประโยชน์บางอย่างที่ไม่โปร่งใส นอกจากนี้สหกรณ์สมาชิกยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านการเงินในแต่ละเดือนของ ชสอ. เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระ วงศ์สรรค์ (2555 น.131) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์กองทัพอากาศ กองทัพบก กองทัพไทย จำกัด พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์กองทัพบก จำกัด ตามหลักความโปร่งใสโดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. ตามหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก ในปัจจุบัน ชสอ. มีการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจให้ทุกสหกรณ์ได้มีส่วนร่วมโดยการแบ่ง ชสอ. เป็นเขตพื้นที่ 8 เขตทั่วประเทศ และให้งบประมาณในแต่ละเขตไปช่วยบริหารจัดการแทน ชสอ. เช่น การจัดอบรมสัมมนาให้ตรงกับความต้องการของสหกรณ์สมาชิกในเขตพื้นที่อย่างเป็นอิสระ ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้ผู้ให้ข้อมูลของสหกรณ์สมาชิกที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันและปัจจัยด้านสหกรณ์ต่างกัน มีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำไพ ทำสะดวง (2554 น.บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์จังหวัดราชบุรี พบว่า คณะกรรมการที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์จังหวัดราชบุรี ตามหลักการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5. ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของ ชสอ. ตามหลักความรับผิดชอบโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า มีปัจจัยด้านสหกรณ์ ได้แก่ สถานที่ตั้งของสหกรณ์สมาชิก อยู่ส่วนกลางมีความเชื่อมั่นมากกว่าสหกรณ์สมาชิกที่มีสถานที่ตั้งอยู่ส่วนภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลของสหกรณ์สมาชิกที่อยู่ส่วนกลาง อาจจะได้พบปะกับคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ของ ชสอ. มากกว่าหรือบ่อยครั้งกว่าคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในส่วนภูมิภาค สหกรณ์ที่ตั้งอยู่ส่วนกลางจะเห็นว่า ชสอ. เป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์สมาชิกอย่างจริงจัง โดยการจัดโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาสหกรณ์สมาชิกให้มีประสิทธิภาพตลอดเวลา เช่น การพัฒนาเกณฑ์ป้องกันความเสี่ยง จัดอบรมความเสี่ยงให้กับสหกรณ์ต่างๆ การจัดกองทุนเสถียรภาพของสหกรณ์เพื่อป้องกันการขาดสภาพคล่อง เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำไพ ทำสะดวง (2554 น.บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์จังหวัดราชบุรี พบว่า คณะกรรมการที่มีระดับการศึกษาและอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ตามหลักความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

6. ผู้แทนสหกรณ์สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. ตามหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ตำแหน่งในสหกรณ์ คือ ตำแหน่งเป็นประธาน/กรรมการ มีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. ตามหลักความคุ้มค่ามากกว่าตำแหน่งเป็นฝ่ายจัดการ/ผู้จัดการ/รองผู้จัดการ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับความเป็นจริง เนื่องจาก ประธาน/กรรมการ ส่วนใหญ่ จะรู้จัก ชสอ. น้อย เพราะมีเวลาการอยู่ในตำแหน่งไม่เกิน 4 ปี ในขณะที่ฝ่ายจัดการเป็นเจ้าหน้าที่ประจำและติดต่อกับ ชสอ. อยู่ตลอดเวลา ย่อมมองภาพของ ชสอ. แตกต่างจาก ประธาน/กรรมการ ซึ่งเป็นฝ่ายบริหารอย่างเดียว สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระ วงศ์สรรค์ (2555 น.132) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการตามหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำเสนอผลการวิจัยไปใช้ จากผลการวิจัยพบว่า

ชสอ.ควรปรับปรุงการบริหารงานโดยยึดแนวทางของธรรมาภิบาลเนื่องจากผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีมากทุกหลักก็จริง แต่ความเชื่อมั่นยังไม่ถึงร้อยละ 90 จึงจำเป็นต้องพัฒนาเพิ่มขึ้น และควรพัฒนาความเชื่อมั่นของสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ชสอ. ในแต่ละหลัก ดังนี้

1) หลักนิติธรรม ชุมนุมสหกรณ์ ควรเป็นผู้นำหรือเป็นหัวขบวนในการเสนอปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ที่เป็นประโยชน์และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันต่อการบริหารสหกรณ์ต่อรัฐบาล

2) หลักคุณธรรม ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ชุมนุมสหกรณ์ควรมีคุณธรรมสูงกว่าการใช้ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อเอื้ออาทรต่อสหกรณ์สมาชิก

3) หลักความโปร่งใส ชุมนุมสหกรณ์ควรแสดงฐานะทางการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง ลงในเว็บไซต์ สำหรับตรวจสอบได้ตลอดเวลา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสหกรณ์สมาชิก

4) หลักการมีส่วนร่วม ชุมนุมสหกรณ์ควรเปิดโอกาสให้สหกรณ์สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการบริหารหรือจัดกิจกรรมต่างๆ ของ ชสอ. โดยการให้เปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะผ่านเว็บไซต์

5) ความรับผิดชอบ คณะกรรมการดำเนินการและผู้บริหารของ ชสอ. ควรมีความรับผิดชอบต่อ นอกเหนือจากหลักนิติธรรม โดยตรงรับผิดชอบต่อคุณธรรม จริยธรรมด้วย

6) หลักความคุ้มค่า การดำเนินงานทุกโครงการและทุกกิจกรรมของ ชสอ. เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการแล้วต้องประเมินผลพิจารณาความคุ้มค่าให้คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกโครงการ และมีการเปิดเผยให้สหกรณ์สมาชิกได้รับทราบ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเรื่องทัศนคติหรือความภักดีของสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ในฐานะที่เป็นผู้นำขบวนการสหกรณ์ออมทรัพย์
2. ควรทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาความเชื่อมั่นของสหกรณ์สมาชิกที่มีต่อการบริหารเงินของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด และการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ตามหลักธรรมาภิบาล

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2560). “องค์ความรู้ด้านสหกรณ์” สืบค้นวันที่ 11 สิงหาคม 2561 จาก <http://www.cpd.go.th/cpdth2560/index.php/information-cpd/general-coop>
- ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด.(2560). “รายงานกิจการประจำปี สิ้นสุด 31 มีนาคม 2561”
- ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด.(2560). “45 ปี ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด”
- กาญจนา อ่อนสุวรรณ. (2557). “การจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ในจังหวัดนครปฐม”. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วีระ วงศ์สรรค์. (2555). “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด”. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตร์การปกครอง : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- อำไพ ทำสะดวง. (2554). “การจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ในจังหวัดราชบุรี”. ภาคนิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.